

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula X. Finis, qui est opus, melior

urn:nbn:de:bsz:31-102400

cium adipiscendum, sed ad alium finem, ut nimirum voluntati domini satisfaciatur, neque committat, ut querelæ de se ad ipsum deferantur.

IX. Sic curatio vulneris est medium, non quod Chirurgus obtineat, ut vulneratus ipsi detur in manum, sed spectans ad restituendum eum sanitati; quæ quoad curatio durat, perfectè acquisita vel recuperatâ non est.

IX. Ex quò illud etiâ intelligitur, ad veritatem Regulæ non sufficere præsentiam finis cui, sed necesse esse, ut finis cuius quoq; præstò sit. Atque ita responsum etiam est ad argumentum primum.

REGULA X.

Finis, qui est opus, melior est fine, qui est opus.

I. Aristoteles cum *I. Eth. c. I.* finium differentiam hanc tradidisset, quod alii sint *ἐνέργειαι* vel *πράξεις*, operationes, alii *ἔργα* opera, docet, opera esse meliora ipsis actionibus.

II. Quod quidem accipiendum esse de eadem re, verba eius perspicue ostendunt. Ita enim habent: *ὅτι εἰσὶ τέλη τινὰ τῶν πρὸς τὰς πράξεις, ἐν ταῖς βελτίω πέφυκε τῶν ἐνεργειῶν τὰ ἔργα.* *Quarum rerum fines quidam sunt præter actiones, in his sunt opera actionibus meliora.*

III. Certè si diversarum rerum fines sumamus ita ut finis unius sit operatio aliqua, alterius opus, non semper opus esse finem meliorem actionis, res ipsa loquitur. V. g. Philosophiæ moralis finis

finis est
quæ præ
IV.

nimirum
est. U
& dom
IX. M
ficiend

V.
Potest
vis eni
men e
l. mod
perati
esse m

CH

finis est beatitudo, nempe operatio animi &c. quæ profectò antecellit operi futuri, calceo.

IV. At quando unius rei fines duo sunt, opus nimirum aliquod præter actionem, opus melius est. Ut rectè dicimus, τῆς οἰκοδομικῆς finem esse & domum, & ipsam οἰκοδομῆσιν, ædificationem, IX. Metaph. r. 16. At domus præstat ipsi actui ædificandi.

V. Philosophus nullam adjecit probationem. Potest afferri hæc: Opus est finis actionis. Quamvis enim & ipsa actio finis alicujus sit, tendit tamen etiam ad alium finem, qui est opus. Unde l. modo cit. opus magis finis esse dicitur, quàm operatio. Finem verò iis, quæ ad finem tendunt, esse meliorem, suprâ Reg. II. vidimus.

Disputationum Philosophicarum

NONA

continens

REGULAS V.

circa doctrinam

CAUSÆ FINALIS

RESPONDENTE

publicè

CHRISTIANO CHEMNITIO,

Geithenfi Misnico.

P 5

RE-